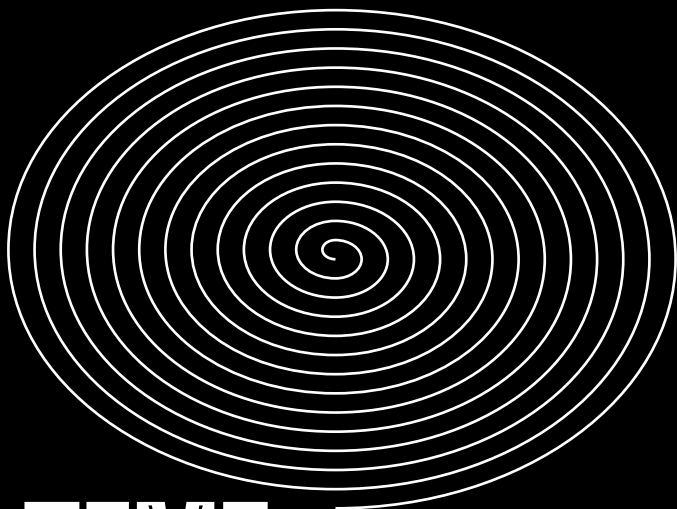

LUDWIG
MÚZEUM

Új válogatás
a Ludwig Múzeum
gyűjteményéből

IDŐGÉP

TIME MACHINE

A New Selection
from the Collection of the
Ludwig Museum

→ 2023. 01. 01.

IDŐGÉP

Új válogatás a Ludwig Múzeum
gyűjteményéből

TIME MACHINE

A New Selection from the
Collection of the Ludwig Museum

Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum
/ Ludwig Museum – Museum of Contemporary Art

2020. 09. 01. – 2023. 01. 01.

KIÁLLÍTÓ MŰVÉSZEK / EXHIBITING ARTISTS

Karel APPEL, ATTALAI Gábor, BACHMAN Gábor,
BAK Imre, BENCZÜR Emese, BIK VAN DER POL,
BIRKÁS Ákos, BÓDY Gábor, Chuck CLOSE,
Robert COMBAS, CSÁKÁNY István, David CSICSKAN,
CSIKY Tibor, Endri DANI, DROZDIK Orsi, ERDÉLY
Miklós, Richard ESTES, Harun FAROCKI, FEHÉR László,
FREY Krisztián, Gérard GASIOROWSKI, GÁYOR Tibor,
GÉMES Péter, Nancy GRAVES, HÁMOS Gusztáv – Katja
PRATSCHKE, HANTAI Simon, David HOCKNEY, Jasper
JOHNS, JOVÁNOVICS György, KERÉKES Gábor, KESERŰ
Ilona, KIRÁLY Tamás, KWIEKULIK, LAKNER László, Roy
LICHTENSTEIN, Robert LONGO, MAURER Dóra, Radenko
MILAK – Roman URANJEK, Malcolm MORLEY, Antoni
MUNTADAS, Ciprian MUREȘAN, NÁDLER István, NEMES
Csaba, OMARA, PERNECZKY Géza, Pablo PICASSO,
Sigmar POLKE, Arnulf RAINER, RAJK László, RÁKÓCZY
Gizella, Robert RAUSCHENBERG, Sean SNYDER,
Masha STAREC – Max WILLIS, Mladen STILINOVIĆ,
SZÍJ Kamilla, Nedko SOLAKOV, TARR Hajnalka,
TÜRK Péter, Josip VANIŠTA, VÁRINAI Gyula, Wolf
VOSTELL, WALICZKY Tamás, Peter WEIBEL, Fani ZGURO

**BIRKÁS Ákos: K. Ferenc – Egy barátság /
Ferenc K. – A Friendship, 1977–1978**

IDŐGÉP

Az időgép egy olyan, egyelőre csak elméletben létező szerkezet, melynek segítségével a múltba vagy a jövőbe repíthetjük fizikai testünket. A virtuális időutazás ezzel szemben hosszú előzményre tekint vissza: a művészek évszázadok óta ábrázolják az elmúlt és jövőendő korokat saját tudásuknak, elképzeléseiknek, vágyaiknak megfelelően az irodalom, a képzőművészet vagy a film eszközeivel, miközben műveikben dokumentálják saját korukat is. A Ludwig Múzeum új kiállítása nem az időutazás tudományos-fantasztikus lehetőségével foglalkozik, hanem az idő és a művészet viszonyát vizsgálja különféle szempontokból, és magukat a műveket tekinti olyan időgépeknek, melyek lehetővé teszik számunkra a mentális utazást.

Az *Időgép* című kiállítás eredeti szándékai szerint a jelenből kiindulva vizsgálta volna a múzeum gyűjteményét, a kétezres évek munkáit állítva a fókuszba. A jelen azonban az elmúlt hónapokban gyökeresen megváltozott, és ez a kiállítás koncepcióját sem hagyta érintetlenül. A COVID-19 vírus alapjaiban rengette meg a jelenlegi világrendet, és sok mindent radikálisan átértékelte. Hirtelen más fénytörésbe kerültek a társadalmi, politikai, gazdasági problémák, maga a művészet is. Előtérbe kerültek az egzisztenciális kérdések: a halál árnyékában felértékelődött az emberi élet, az egészség, kis időre háttérbe szorította a gyarapodás, a fejlődés, a politika szempontjait. Felértékelődött a tudomány, a kutatás és a gyógyítás, fontossá váltak a személyes kapcsolatok. Megváltozott az időhöz való viszonyunk is: miközben a mindennapok lelassultak, a cselekvéshez, a probléma megoldásához rendelkezésre álló idő ijesztően lerövidült, a jövő pedig kiszámíthatatlanná, bizonytalanná vált. A kezdeti döbbenet és lassítás után azonban a világ mostanra még magasabb fokozatba kapcsolt, paradox módon tovább rövidítve az emberiség és a bolygó idejét, mintha továbbra is lehetséges volna pusztán a jelennek élni, történelmi tanulságok és a jövőre vonatkozó felelősség nélkül.

Az *Időgép* című kiállítás a világjárvány rövid szünetében, rendkívüli körülmények között jött létre, így nem hagyhatta figyelmen kívül az elmúlt időszak tanulságait sem. A múzeum mintegy 800 darabot számláló gyűjteményéből olyan műveket válogattunk, amelyek a személyes, a művészi és a történelmi idő különböző aspektusait tárják a néző elé, a kurátor személyes nézőpontjából.

TIME MACHINE

Time machine is a device that only exists in theory so far, with the help of which we can fly our physical body into the past or the future. Virtual time travel, on the other hand, has a long history: for centuries, artists have depicted past and future ages according to their own knowledge, ideas, and desires, by the means of literature, art, or film, while of course recording their own ages. The new exhibition at the Ludwig Museum is not about the science-fiction possibility of time travel, but examines the relationship between time and art from different perspectives, and sees the works themselves as time machines that allow us to travel mentally.

The original idea of the exhibition *Time Machine* was to examine the museum's collection from the present, focusing on the works of the 2000s. However, the present has changed radically in recent months, and this has left its mark on the concept of the exhibition, too. COVID-19 virus has fundamentally shaken the current world order and radically re-evaluated many things. Suddenly, social, political, economic problems, and art itself, appeared in a new light. Existential issues came to the fore: in the shadow of death, human life and health became more valuable, for a short time pushing the aspects of prosperity, development and politics into the background. Science, research, and healing have become more valuable, and personal relationships have become important. Our relationship to time has also changed: while everyday life has slowed down, the time available for action and problem solving has become frighteningly short, and the future has become unpredictable, uncertain. However, after the initial shock and slowdown, the world has now entered an even faster mode of operation paradoxically further shortening the time of humanity and the planet, as if it were still possible to live merely for the present, disregarding historical lessons and responsibility for the future.

The exhibition *Time Machine* was created during the short break caused by the pandemic, under extraordinary circumstances, so the organizers could not ignore the lessons of the recent period. From the museum's collection of about 800 pieces, we have selected works that reveal different aspects of personal, artistic and historical time from the curator's personal point of view.

BAK Imre: *Kitörés / Outburst*, 1991

The exhibition is introduced by works related to time, the passage of time and notable dates (Csaba Nemes, Péter Gémes, Radenko Milak – Roman Uranjek), and then it gives insight into individual destinies and family stories, the private history of Eastern and Central Europe, through family photos and diaries (Omara, Masha Starec, KwieKulik). Through the works as documents, we can learn about recent history, everyday life and turning points, including the change of regime in Eastern Europe and its connections to the historical avant-garde (Imre Bak, György Jovánovics, Tamás Király, László Rajk, Gábor Bachman etc.). We can think about the fate of monuments (Antoni Muntadas, István Csákány, Ciprian Muresan) and the connection between art, society and politics. We deal with social utopias and their failures, revolutions and wars, and literary utopias and inspirations, slogans and concepts (Peter Weibel, Gyula Vármai, David Csicskan, Miklós Erdély).

The not-too-distant dystopian future and futuristic present are the subject of one of the installations dealing with medicine and the human body and psyche (Gusztáv Hámos – Katja Pratschke), as well as a film on contemporary warfare, war traumas and virtual reality (Harun Farocki).

The moment of death was given special attention as the endpoint of human destiny or life path (Robert Longo, Gábor Kerekes, Arnulf Rainer, Wolf Vostell). The works also draw attention to the fragility and unrepeatability of human existence, to the absurdity of wars and everyday life (Josip Vaništa).

We present the real and imagined technical devices that aim to capture the moment, the reality as perfectly as possible (Tamás Waliczky, Nancy Graves). We also examine the relationship between still image and moving image (Dóra Maurer, Péter Türk) and (press)photography and painting, while highlighting the critical aspects of Photo-realism (Malcolm Morley, Richard Estes, László Lakner etc.).

In connection with Picasso, we recall how the greatest innovators of the twentieth century reflect on their great predecessors, the history of painting, by weaving an invisible web between ages, works, and artists (Pablo Picasso, David Hockney, Jasper Johns), but we also look at how the “outsider” sees Western art (Robert Combas, Nedko Szolakov, Sean Snyder).

HÁMOS Gusztáv – Katja PRATSCHKE:

Elcserélt testek / Transposed Bodies, 2001 (részlet / detail)

A kiállítást az idővel, az idő múlásával és nevezetes dátumokkal kapcsolatos művek vezetik be (*Nemes Csaba, Gémes Péter, Radenko Milak – Roman Uranjek*), majd családi fotókon, naplókön keresztül kapunk betekintést egyéni életrsorokba és családtörténetekbe, a kelet-közép-európai privát történelembe (*Omara, Masha Starec, KwieKulik*). A műveken mint dokumentumokon keresztül megismerhetjük a közelmúlt történelmét, a hétköznapokat és a sorsfordulókat, így többek között a kelet-európai rendszerváltást és ennek összefüggéseit a történelmi avantgárddal (*Bak Imre, Jovánovics György; Király Tamás, Rajk László, Bachman Gábor stb.*). Elgondolkodhatunk az emlékművek soráról (*Antoni Muntadas, Csákány István, Ciprian Mureşan*), valamint a művészet, társadalom és politika összefüggéseiről. Szó esik a társadalmi utópiákról és azok kudarcáról, forradalmakról és háborúkról, illetve irodalmi utópiákról és inspirációkról, jelszavakról és fogalmakról (*Peter Weibel, Várnai Gyula, David Csicskan, Erdély Miklós*).

A nem túl távoli disztopikus jövő, illetve futurisztikus jelenünk a témája az orvostudománnyal, valamint az emberi testtel és pszichével foglalkozó installációnak (*Hámos Gusztáv – Katja Pratschke*), valamint a legújabb kori hadviselés, a háborús traumák és a virtuális valóság témáját bemutató filmnek (*Harun Farocki*).

Kiemelt figyelmet kapott a halál pillanata mint az emberi sors, életpálya végpontja és lezárása (*Robert Longo, Kerekes Gábor, Arnulf Rainer, Wolf Vostell*). A művek felhívják a figyelmet az emberi lét törékenységére és megismételhetetlenségére, a háborúk és a mindennapok abszurditására is (*Josip Vaništa*).

Bemutatjuk azokat a valóságos és elképzelt technikai eszközöket, melyek célja a pillanat, a valóság minél tökéletesebb fotografiai rögzítése (*Waliczky Tamás, Nancy Graves*). Vizsgáljuk továbbá az állóképet és a mozgóképet (*Maurer Dóra, Türk Péter*) valamint a (sajtó)fotó és a festmény viszonyát, miközben rávilágítunk a fotórealizmus kritikai aspektusaira is (*Malcolm Morley, Richard Estes, Lakner László stb.*).

Picasso kapcsán felidézzük, hogy miként reflektálnak nagy elődeikre, a festészet történetére a huszadik század legnagyobb újítói (*Pablo Picasso, David Hockney, Jasper Johns*), láthatatlan hálót szöve korok, művek és művészek között. De megnézzük azt is, hogyan látja a „kívülálló” a nyugati művészet történetét (*Robert Combas, Nedko Szolakov, Sean Snyder*).

NEMES Csaba: *Időtlen / Timeless*, 1996
(részlet / detail)

Endri DANI: 182 cm, 2016
(részlet / detail)

Végül megvizsgáljuk a „műbe zárt” időt is, felsorakoztatva azokat a műveket, melyek a szokásosnál hosszabb idő alatt, számtalan részből, variációból, motívumból állnak össze egy-egy monumentális alkotássá, így bemutatásukra csak ritkán adódik alkalom (*Hantai Simon, Tarr Hajnalka, Rákóczy Gizella, Gáyor Tibor stb.*).

A bemutatott művek között számos új szerzemény is szerepel, amelyek az elmúlt néhány évben kerültek a gyűjteménybe.

Szipőcs Krisztina

Wolf VOSTELL: Autóbaleset / Car Accident, 1965–1967

Finally, we also examine the time “enclosed in a work”, grouping the works that take longer than usual to compose of innumerable parts, variations, or pieces into a monumental work hence there is rarely an opportunity to present them (*Simon Hantai, Hajnalka Tarr, Gizella Rákóczy, Tibor Gáyor etc.*).

Among the works on display are a number of new pieces that have been added to the collection over the past few years.

Krisztina Szipőcs

IDŐGÉP / TIME MACHINE
2020. 09. 01. – 2023. 01. 01.

Kurátor / Curator
SZIPŐCS Krisztina

Restaurálás, műtárgyvédelem / Conservation, Collection Care
RAFAEL Anna

Gyűjteménykezelés, regisztráció / Collection Management, Registration
BRADÁK Soma, FEIGL Fruzsina

Technikai stáb / Technical Staff
BODOR Béla, INÁNCSI Zoltán, TAKÁCS György, WALCH Márton, ZELENA Albert

Multimédia / Multimedia
ifj. BODOR Béla, SZÓNYI András

Marketing és kommunikáció / Marketing and Communication
DEMÓK Nóra, FEHÉR Zsuzsanna, ROTHMAN Gabriella, SUGÁR Zsófia,
SOMOGYVÁRI Ágnes

Múzeumpedagógia / Museum Education
DABI-FARKAS Rita, HEMRIK László, SOMOGYI-ROHONCZY Zsófia,
SZIRA Henrietta, VARGA Zita

Szöveggondozás / Proofreading
DÉKEI Kriszta, IVACS Ágnes

Fordítás / Translation
IVACS Ágnes, SIPOS Dániel, MIHÁLY Árpád

Grafikai terv / Graphic Design
SZMOLKA Zoltán

Kiállítási dekoráció / Exhibition Decoration
Dessin Design

Igazgató / Director
dr. FABÉNYI Julia

Támogató / Supported by
NKA

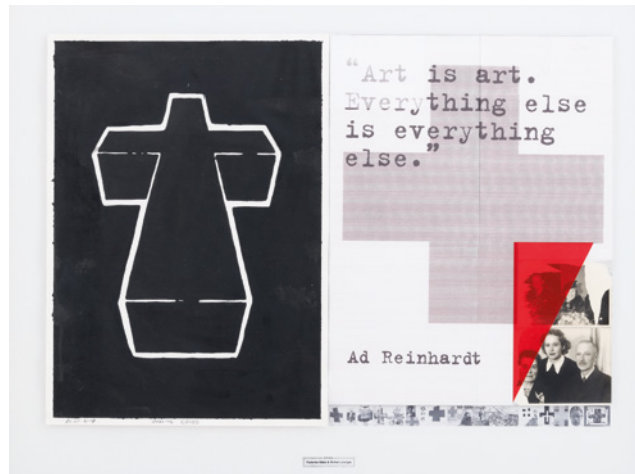
A kiadvány szerkesztője / Editor of the brochure
SZIPŐCS Krisztina

Fotó / Photo
ROSTA József

Felelős kiadó / Responsible Publisher
dr. FABÉNYI Julia
a Ludwig Múzeum igazgatója / Director of Ludwig Museum

Nyomda / Printing
Keskeny Nyomda

Készült 2020-ban, 5 000 példányban

Radenko MILAK – Roman URANJEK:
2007. június 13. (Ad Reinhardt) / June 13, 2007 (Ad Reinhardt), 2018

LUDWIG — KORTÁRS
MÚZEUM MŰVÉSZETI
MÚZEUM

Müpa Budapest | H-1095 Budapest, Komor Marcell u. 1.

Tel: (+36 1) 555 3444 | info@ludwigmuseum.hu

ludwigmuseum.hu | facebook.com/ludwigmuseum | ludwigmuseum.blog.hu

Kedd–vasárnap: 10:00–18:00 / Tuesday–Sunday: 10 a.m. – 6 p.m.

A múzeum hétfőn zárva. / The museum is closed on Mondays.